

ילדות מוקרטת

רועי הורוביץ, בוגר הסטודיו למשחק של ניסן נתיב (המחזור של שירה גפן ואמנון פישר), יציג ב"תיאטרונטו" את "מיי פירסט סוני" של בני ברבש, המסופר מנקודת מבטו של ילד בן 11. התיאטרונטו אוהב הצגות מנקודת מבט של ילדים

צילומים: אפרת אשל

הורוביץ. "שחקנים חוזרים לילדות כדי לפתור משהו"

איילת בכר

"וגם בלילה הזה התעוררתי ושמעתי את אבא ואמא מתוכחים". כך מתחיל הרומן של בני ברבש, "מיי פירסט סוני". כך מתחיל גם העיבוד התיאטרלי לספר, שיבצע השחקן רועי הורוביץ ב"תיאטרונטו", שיועלה בבכורה עולמית במרכז סוזן דלל ב-14 במרץ, יום חמישי הקרוב.

"מיי פירסט סוני", הספר ועכשיו גם ההצגה, מתארים משפחה קרועה ומפולגת, מנקודת מבטו של יותם, ילד בן 11, שמגמגם ומקליט כפייתו. הטייפ של יותם מקליט הכל, ודרך ההקלטות מתואר סכסוך משפחתי ששום מרחב הפרדה לא יוכל לפתור.

רועי הורוביץ קרא את "מיי פירסט סוני" בלונדון, בחופשה שלקה כדי להירגע משלוש שנות לימודים בסטו-דיו למשחק של ניסן נתיב. הורוביץ אולי הפסיד יומיים מהחופשה, אבל התנחם בזה שבפעם האחרונה שבוגר ניסן נתיב (אורי הוכמן) קרא ספר בלונדון, יצאה מזה "געגועי לקסינג'ר", הצגה שרצה כבר כמעט שנה. אפשר לנבא ל"מיי פירסט סוני" עתיד רומה.

להורוביץ יש עיניים כחולות גדולות, שפתיים רכות וקול דק. הוא בן 25 ויש לו הורים שיחגגו בספטמבר 40 שנות נישואין, אבל כשהוא משחק את יותם מאמינים לו שזה כואב. עוד לפני החזרה הוא מופיע עם עיניים אדומות מבכי. בני ברבש שואל אותו:

בהפקה באפריל. הייתי גם באודישן לפרטו-מת, וחטפתי הלם. עמדת חמש שעות בתור, הייתי שתי שניות בפנים, ועפתי החוצה."

הפגישה הראשונה שלי עם רועי היתה ביולי השנה, כמה ימים לפני הצגת הסיום של הכיתה שלו בסטודיו למשחק. בכיתה למדו כמה תלמידים מוכרים, ביניהם שירה גפן, גל הויברגר, אמנון פישר וירון מוטולה. החבורה המאוחדת, שלא הסכימה להתראיין אלא בפורום כיתתי מלא, שיתפה אותי אז בשיחת סיכום סוחטת רמעות.

- מה קרה עם הכיתה הזו?

"אפשר להגיד שה'לכאורה. אחדות' התפרקה ברגע שנגמרו הלימודים. הכיתה נפוצה לכל עבר. היתה הרגשה שרוצים חופש. אבל עדיין יש המון אמוציה ביחסים בינינו."

- מי עושה מה?

"שירה גפן משחקת ב'לס מואה ט'מה' ב'תיאטרון החאן', אמנון פישר ב'זורבה היווני', גל הויברגר ב'תיאטרון חיפה', ירון מוטולה ב'הבימה', ליאת גליק ב'קאמרי'."

הורוביץ מוסיף ש"מה שהסטודיו עשה לי באופן אישי, מעבר להזדקנות שקרתה לי שם, זה שנפתח מאוד מנעד ההיכרויות שלי

עם אנשים. לפני הסטודיו הייתי כאילו מאוד ברור לעצמי, והקפתי את עצמי כאנשים שדומים לי. הייתי מאוד שיפוטי לגבי הרבה דברים. בסטודיו אין ברירה, אתה מתבשל במיץ של 13 איש במשך שלוש שנים. אתה לומד לשרוד בתוך הדבר הזה, לגוון את האהבות שלך ולראות יופי במקומות אחרים. בגלל זה אני שמה שקראתי את 'מיי פירסט סוני' אחרי שגמרתי ללמוד, כי ההישג הגדול של הספר

באבהיות מה קורה, והורוביץ מודה: "זה בגלל דפנה". דפנה וידנפלד-נגליר, הבמאית, מטילה על הורוביץ תרגילים חסרי רחמים של התחברות לילדות. בעוד הורוביץ עשוי כל כולו מרגש מפעם, נוקט ברבש, שכתב בעצמו את המחזה על פי ספרו, עמדה מרוחקת משהו. ברבש, שפניו חתומות, משרד מסר בנוסח: במקרה התפלג לי ספר אישי, אני לא מת לדבר על זה, ובכלל, עדיף שתזכרו אותי מ"אחד משלנו" או מ"סיטון". הריחוק לכאורה של ברבש הופך לליברליות מפליאה ממש בכל הנוגע לפרשנות הבימתית שתינתן לספרו. ברבש, תסריטאי ומחזאי שרגיל לעבוד עם אחיו, אורי ברבש, בקולנוע ועם איציק ויינ-גרט בתיאטרון, הפקיד את סיפורו בידי הורוביץ, שחקן צעיר ואלמוני.

למה בעצם?

ברבש: "רועי פנה אלי ראשון, והוא היה מאוד נלהב. נשכיתי בזה ששחקן צעיר קרא משהו והתלהב, שמחתי לראות ששחקן צעיר בכלל קורא משהו. היו לו הערות רגישות ואינטליגנטיות על הספר. כשגמרתי לכתוב את הספר, בכלל לא חשבתי לעבד אותו למחזה, אבל אני רגיל לפרשנויות. זה מסוג הריזיקות שאני מוכן ליטול על עצמי. בכלל, אני לא מפתח קנאה לדברים שאני כותב. אני משתדל להיפרד מהם ולהמשיך הלאה".

ברבש דווקא משתף פעולה עם ההפקה באופן צמוד. בהתחלה הוא ביקש רק לראות את התוצאה הסופית, אבל אחרי שהורוביץ הציע גירסה ראשונית, ברבש השתכנע לכתוב את העיבוד בעצמו.

הורוביץ משתחרר את ההתחלה: "במשך חודש תכננתי להתקשר, עד שיום אחד אמרתי לעצמי: 'אם אני לא אעשה את זה היום, זה לא יקרה'. גייסתי את כל האומץ והחוצפה שלי וצלצלתי אליו. והשאר הסטוריה".

למה ציפית מהפגישה איתו ?

"לא היה לי מושג. ראיתי סרטים שהוא כתב אבל לא חשבתי עליהם, אלא על זה שאני רוצה לפגוש אדם רגיש, אנושי, מצחיק, כמו מי שדמיינתי שכתב את הספר הזה. והאמת היא שכבר אחרי השיחה הראשונה גיליתי שהוא באמת מקסים, בלי שום פחזה. אחר כך הוא אמר לי משהו שגורא ריגש אותי: 'אתה יודע, במהלך ההיכרות שלנו למדתי ממך משהו, וזה לא להתבייש לבקש את מה שרוצים'".

מאיפה הביטחון העצמי?

"מהרבה חוסר מחשבה. אם הייתי חושב עד הסוף, הייתי נכנס לשיתוק. אז טוב שלא חשבתי".

אז בזמן שהחברים שלך מהכיתה רצו לאודישנים, אתה סידרת לעצמך הצגת יחיד?

"טוב, גם אני עשיתי אודישנים. אפילו התקבלתי לתיאטרון חיפה וכנראה אשתתף

בעיני הוא שיש בו אנשים שאתה לא יכול לכעוס עליהם, אתה לא יכול לשפוט אותם עד הסוף, יש בו המון חמלה והמון אנושיות. האנשים מרגי-זים, אבל אתה רואה את הכאב שלהם, אתה רואה מאיפה הם פועלים. אני הצלחתי להזדהות עם כולם".

הילד לא שופט, נכון?

"הילד צופה בכולם והולך נורא לאיבוד. כאבא, למשל, יש צד בוגדני, חסר אחריות ונורא אלים, אבל יותם הוא בכל זאת ילד של אבא שלו. הוא נקרע בין שני ההורים".

אתה מכיר מצבים כאלה מהבית? - לא. לי היתה ילדות נורא מוגנת; שני הורים, את, אחות וכלב. למדתי בחוג נוער שוחר תיאטרון, שרתי במקהלה הייצוגית של אפי נצר ואפי-לו היה לי סלול: 'ההר הירוק כל ימות השנה'".

היית ילד שמנמן?

"לא, כילד היתה לי גזרה מאוד דקיקה. התחלתי להשמין יותר מאוחר, והבעיה של דימוי הגוף התחילה בגיל ההתבגרות".

היתה לך אויבספיה שמקבילה להקלטת הבסיטית של יותם, הילד בהצגה?

"אני חושב שלא, אף פעם לא התק-שרתי לשום חפץ. בכל מקרה, בעיני, הטיפ שהאבא נותן לילד הוא חסר מופלא. בגיל מאוד צעיר הילד מצויד בכלי שמאפשר לו להתמודד עם העו-לם, לקלוט את המציאות בלי לכאוב אותה, להרחיק קצת את העדות".

קצת כמו תיאטרון, לא?

"במקרה הזה, זה פגע בי כמו בומרנג. העבודה היתה מאוד קשה, יצאו לי המון כאבים דרך הילד הזה".

איך אתה מסביר את זה שההצלחות הגדולות של התיאטרונטו - "לירקוד עם אבא" של איציק ויינגרטן, "שלאף שטונ" דה" בביצוע דניאלה מיכאלי, ו"דרמה קטנה" בביצוע שירילי דשא - הן הצגות שמתארות את העולם מנקודת המבט של ילד?

"אני לא יודע. אני יכול לנחש שאנשים חוזרים לשם, כי שם הכל מתחיל. אלה הצגות כואבות, אנשים לא חוזרים לשם כדי להסתלבט. חוזרים לשם כדי לפתור משהו, כדי לחפש קצה חוט, משהו שהלך לאיבוד, שהתקלקל בדרך, שתובע התייחסות. מנסים לחזור לנקודת ההתחלה".

באותו עניין, תורם ברבש אנקדוטה: "מפיק סרטים אמריקאי אמר פעם שהוא תמיד מכוון את סרטיו לגיל המנטלי של 13. למה? כי רוב בני האדם אף פעם לא עוברים את הגיל הזה, ואלה שעברו אותו תמיד מתגעגעים ומוכנים לחזור".